

Stafetten Milepæle i musikterapifagets udbredelse i Danmark.

Inge Nygaard Pedersen
ph.d. og lektor emerita, Aalborg Universitet.
@inp@ikp.aau.dk

Ulla Lau Hyltdgaard: Jeg vil gerne sende stafetten videre til lektor emerita Inge Nygaard Pedersen, til hvem jeg nærer dyb taknemmelighed for bl.a. hendes store bidrag til at opstarte en musikterapi-uddannelse i Danmark. Uddannelsens eksistens er en afgørende faktor i det meningsfulde arbejdsliv, jeg lever. Jeg er nysgerrig på, hvordan uddannelsen og musikterapiens rejse ind i Danmark tegner sig for dig, der har været med på skibet lige fra starten: Hvad har været et par af de største milepæle i forhold til musikterapiens udbredelse i landet? Hvordan ser du/drømmer du om musikterapiens fremtid i Danmark? Hvilke elementer af den nuværende uddannelse betragter du som særligt essentielle i forhold til musikterapeutens kompetencer? Hvis du skulle starte en ny uddannelse, var der så noget, du ville gøre anderledes?

De største milepæle i forhold til musikterapiens udbredelse i landet

Den største milepæl var da Dansk Forbund for Musikterapi i 1979 besluttede at lave en uddannelse i Danmark og at Aalborg Universitetscenter sagde ja til at huse den med start 1982. En anden vigtig milepæl var oprettelsen af Musikterapiklinikken i Psykiatrien i Region Nordjylland i 1995. Her blev vi som ansatte en integreret del af de psykiatriske teams som

behandlere på lige fod med læger og psykologer, og producerede årsskriftet Musikterapi i Psykiatrien – senere online (MIPO). Megen forskning er gennem årene blevet udgivet fra klinikken. Det seneste større forskningsprojekt om musikterapi til skizofrenipatienters negative symptomer kan bl.a. findes i Pedersen et. al. (2022) og Hannibal et. al. (2023). Vi holdt tidligere bl.a. foredrag på Psykiatrifondens årlige konferencer og underviste forskellige personalegrupper i psykiatrien i Aalborg og i andre byer. Desuden etablerede vi en netværksgruppe for musikterapeuter, der arbejdede i psykiatrien (MIP). I dag er alle netværksgrupper af musikterapeuter inden for mange arbejdsområder milepæle både for musikterapeuter men også for udbredelsen af musikterapien.

En anden kæmpe milepæl er musikterapi inden for demensområdet udviklet igennem mange år af professor Hanne Mette Ochsner Ridder. Hun og hendes teams har bl.a. udviklet træningsmanualen PAMI (Personafstemt musikalsk interaktion) for ansatte inden for demensområdet, som får megen udbredelse og succes (se bl.a. Ridder & Krøier, 2022). Jeg tænker, at den udvikling af forskning og praksisundervisning, som nu praktiseres inden for demensområdet, er en vigtig brik i musikterapiens udbredelse, og jeg håber den kan bredes ud til andre arbejdsområder.

Af andre milepæle kan nævnes autismeområdet med megen praksisvirksomhed og forskning udført af tidligere professor Tony Wigram (Wigram, 2000) og lektorerne Ulla Holck (Holck, 2011; Holck & Jacobsen, 2011) og Gustavo Gattino (Gattino et. al., 2022). En milepæl er også afdækningen af musikterapi inden for flygtningeområdet, hvor lektor Bolette Daniels Beck (Beck et.al. 2021) har bevist at musikterapi er lige så effektiv som psykologbehandling, og anvendelsen af musikterapi i evaluering af udsatte børnefamilier udviklet af lektor Stine Lindal Jacobsen (Jacobsen, 2018), samt lektor Charlotte Lindvangs udgivelse indenfor kræftbehandling (Lindvang & Westphal, 2022). Der kunne nævnes flere tiltag. Overordnet er det vigtigt at universitetsansatte i musikterapi dykker ned i én målgruppe og får udbredt og formidlet musikterapipraksis og -forskning så godt som muligt inden for denne målgruppe.

Tidsskriftet Dansk Musikterapi og Dansk Musikterapeutforening er selvfølgelig også meget vigtige milepæle, der løbende formidler

til mange faggrupper (se bl.a. Lindstrøm et al. 2020). Herudover er det også vigtigt, at musikterapeuter formidler og bliver synlige i andre fagtidsskrifter. Tak til alle jer musikterapeuter derude for al jeres vigtige arbejde og formidling. Bliv endelig ved!

Drømme for musikterapiens fremtid i Danmark

Jeg drømmer om, at der bliver slået flere musikterapistillinger op både inden for psykologiske/psykiatriske, somatiske og specialpædagogiske områder. Vi har så meget at byde ind med, og jeg håber mange flere får øjnene op for det. Jeg drømmer om, at Danmark kommer på bølgelængde med bl.a. England, Norge og Holland med hensyn til at få musikterapi godkendt som standardbehandling af Sundhedsstyrelsen inden for mange flere målgrupper. Foreløbig er der kun en svag anbefaling af musikterapi indenfor demensområdet (se Sundhedsstyrelsen, 2019) på trods af den store succes musikterapi har vist her. Jeg drømmer om, at sundhedssystemet indser, at musikte-

rapi er et mangefacetteret tilbud til mange forskellige målgrupper. Mit håb er at det danske sundhedsvæsen generelt bliver mindre konservativt, så holistiske, humanistiske og psykodynamiske behandlingsmetoder bliver meget mere udbredte som komplementære til de medicinske.

Uddannelsens essentielle elementer

Musikterapiuddannelsens sammensætning og integration af det akademiske, det musikalske og det psykoterapeutiske spor ser jeg som en virkelig stærk, essentiel og vigtig kombination. I forbindelse med den nyligt udkomne bog *Resonant Learning in Music Therapy* (Pedersen, Lindvang & Beck, 2022) og med fejring af denne gennem ti danske og internationale foredrag på en fagdag på musikterapiuddannelsen 26 april i år, var det tydeligt at internationale søsteruddannelser er begejstrede og også lidt misundelige over, at vi har fået mulighed for at lave denne integrerede uddannelse som en femårig fuldtidsuddannelse. Jeg vil lige her gentage, at det heller ikke var let at få lov til (Se: Pedersen, 2007).

Jeg er stadig overbevist om, at det giver mere mening at integrere det musikpsykoterapeutiske i en femårig grunduddannelse end at tage det som efteruddannelse efter kandidatniveau. Jeg tænker at erfaringer fra læreterapien og selvudviklingsfagene meningsfuldt kan anvendes i forståelsen af teorier, i ens improvisatoriske stil og i ens udvikling som musikterapeut. Jeg kunne ønske mig en

kommende bogudgivelse om musiksporet på uddannelsen, der kan supplere Tony Wigrams fine bog om improvisation fra 2004 (anden udgave 2017). Jeg tænker det akademiske spor er rimelig dækket ind (Bonde, 2014; Lindvang & Beck, 2017, Jacobsen et.al. 2019). Jeg vil til slut gerne betone, at jeg ofte får meget rosende ord om integrationen af Aalborguddannelsen, når jeg færdes i internationale musikterapi-miljøer. Vi må godt være lidt stolte. Men det betyder ikke, at der ikke er massive problemer i uddannelsesmiljøet af primært økonomisk og politisk karakter, så det er ikke nødvendigvis nemmere at være studieleder for musikterapiuddannelsen i 2023 end det var i 1980'erne.

Hvis jeg skulle starte en ny uddannelse...

Hvis jeg skulle starte en ny uddannelse i musikterapi, ville jeg stadig foretrække en universitetsuddannelse og stå fast på, at den skulle være integreret med lige megen vægt på de tre spor. Jeg ville i dag kæmpe for, at der kunne lempes for reglen om, at studerende ikke må betale noget for en universitetsuddannelse. Musikterapi er en af universitetets dyreste uddannelser målt på studenterantal. Individuel og dyadeundervisning kræver mange ressourcer. Så jeg ville kæmpe for en mulighed for at studerende må betale for flere individuelle musikterapi timer og flere interterapi timer inden for uddannelsesforløbet. Her ligger vi timeantalsmæssigt under de fleste andre uddannelser med disse obligatoriske fag, hvor der er egenbetaling. Det er indtil videre ulovligt at opkræve studenterbetaling i Danmark. Jeg tænker dog at vi har en god sag med hensyn

til at kræve dispensation, da musikterapi mig bekendt er den eneste kandidatuddannelse i Danmark, der kombinerer en erhversuddannelse (musikanvendelse og psykoterapi) med en akademisk, teoretisk og forskningsmæssig træning.

Til slut en kæmpe tak til alle mine kolleger i Aalborg, som kæmper videre for at bevare vores dejlige uddannelse og formår at bevare den tredelte struktur - samtidig med at de hele tiden integrerer flere og flere praksisområder for musikterapeuter og flere og flere nutidige teorier med den psykodynamiske teori, der metaforisk kan ses som rødderne af et træ hvorpå flere nye teorigrene kommer til. De er dog forbundet til rødderne gennem en solid træstamme opbygget gennem mange år.

Jeg vil gerne sende Stafetten videre til musikterapeut Hugo Jensen som gennem mange år har arbejdet både inden for palliativ pleje og demensområdet i København. Hugo er meget aktiv på de sociale medier og der er altid megen positiv energi i de (for)omtaler Hugo lægger ud omkring sit arbejde. Mine spørgsmål til Hugo lyder: Hvad tænker du er vigtigst at formidle inden for musikterapi i palliativ pleje og demensområdet med henblik på at få musikterapi inden for palliativ behandling/pleje anbefalet af Sundhedsstyrelsen? Er der nogle milepæle inden for dit arbejde du specifikt gerne vil fremhæve?

Referencer

- Beck, BD., Meyer, S., Simonsen, E., Søgaard, U., Petersen, I., Arnfred, SM., Tellier, T. & Moe, T. (2021) Music therapy was non-inferior to verbal standard treatment of traumatized refugees in mental health care: results from a randomized clinical trial. *European Journal of Psychotraumatology* 12, 1, s. 1-15. 1930960
- Bonde, LO. (Red.) (2014). *Musikterapi. Teori. Uddannelse. Praxis. Forskning. En håndbog om musikterapi i Danmark*. KLIM
- Jacobsen, SL., Pedersen, IN. & Bonde, LO. (Eds.) (2019) *A Comprehensive Guide to Music Therapy. Second Edition*. Jessica Kingsley Publisher
- Gattino, GS., Coombes, E., Sampaio, R., Turry, A., Kum, J., Gottschewski, K., Rickson, D., Swart, K. & Maclean, E. (2022) Music therapy and autism. Different perspectives around the globe. *12th European Music Therapy Conference - Book of Abstracts*. British Association for Music Therapy (BAMT/Queen Margaret University (QMU)). s. 56
- Hannibal, N., Pedersen, IN., Bertelsen, LR., Nielsen, RE. & Gold, C. (2023) Process-outcome relations in music therapy versus music listening for people with schizophrenia viewed through a mediational model: the role of the therapeutic alliance. *Frontiers in Psychiatry*. 02 May 2023. DOI: 10.3389/fpsyt.2023.1120003
- Holck, U. (2011) Forskning i musikterapi - børn med en Autisme Spektrum Forstyrrelse. *Dansk Musikterapi*, 8,2. s. 27-35
- Holck, U. & Jacobsen, SL. (2011) Tony Wigram's Contributions to the Assessment of Children with Autism and Multiple Disabilities. *Voices. A World Forum of Music Therapy*. 11.3
- Jacobsen, SL. (2018) Musikterapi i udredning og behandling af udsatte børn og familier. *Tidsskriftet Norges Barnevern*. 96. s. 56-68
- Lindstrøm, SM., Falk, M., Laurberg Knudsen, B., Bøtke, JØ., Hyldgaard, UL. & Rasmussen, L. (2020) *Anbefalinger til kompetencer for musikterapeuter i den palliative indsats*. Dansk Musikterapeutforening.
- Lindvang, C. & Beck, BD. (2017) *Musik, krop og følelser. Neuro-afektive processer i musikterapi*. Frydenlund Academic.
- Lindvang, C. & Westphal, L. (2022). Musikinterventioner i strålebehandling. *Dansk Musikterapi. Årgang 19*, 1. s. 4-19
- Pedersen, IN., Bonde, LO., Hannibal, N., Nielsen, J., Aagaard, J., Gold, C., Bertelsen, LR., Jensen, SB., Nielsen, RE. (2022) Music Therapy vs Music Listening for Negative Symptoms in Schizophrenia: Randomized, Controlled, Assessor- and Patient-Blinded Trial. *Frontiers in Psychiatry*, 12. 21. December 2021. DOI: 10.3389/fpsyt.2021.738819
- Pedersen, IN., Lindvang, C. & Beck, BD. (Eds.) (2022) *Resonant Learning in Music Therapy. A training Model to Tune the Therapist*. Jessica Kingsley Publisher.
- Pedersen, IN. (2007) 25 år i modvind og medvind, susende storme og strålende sol. I: Ridder, HMO. (Red.) *Musikterapi-uddannelsen 25 år. Festskrift*. Institut for Kommunikation, Humanistisk Fakultet, Aalborg Universitet. UniPrint.
- Ridder, HMO. & Krøier, JK. (2022) *Stemning. Musikalsk interaktion i demensomsorgen*. Gylkendal.
- Sundhedsstyrelsen (2019) <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2019/NKR-Forebyggelse-og-behandling-af-adfaerdsmaessige-og-psykiske-symptomer-hos-personer-med-demens>
- Wigram, T. (2017) *Improvisation. Methods and Techniques for Music Therapy Clinicians, Educators and Students*. Jessica Kingsley Publishers.